

METODICKÝ LIST: FILMOVÉ VYPRÁVĚNÍ

Metodický list je určen učitelům 3.–4. ročníku ZŠ.

Krysáci, Česká republika 2009, díl Maják

námět: Cyril Podolský, Martin Šinkovský

režie: Cyril Podolský, Milan Šebesta

scénář: Cyril Podolský, Milan Šebesta, Miroslav Wanek

výtvarníci: Noro Držiak, Aleš Výmola, Ivan Mraček

Lekce se zabývá vizuálními metaforami loutkové animace v seriálu Krysáci. Metodický list slouží také jako opora k Pracovnímu listu. Lekce nabízí 4 aktivity, první následuje po projekci filmového dílu a pracuje s tématem využití starých věcí v novém kontextu. Cílem je umět rozpoznat obrazovou metaforu, vymyslet vlastní a ztvárnit ji slovně nebo obrazem. Druhá aktivita pracuje s porovnáváním literární a filmové podoby díla. Jejím dalším cílem je pomoci žákům uvědomit si, jaké krajinné dominanty mohou najít v okolí svého domova. Třetí aktivita vede k rozvoji schopnosti vymyslet příběh a dává prostor fantazii a představivosti. Čtvrtá aktivita pracuje s tématem odpadů a umožňuje dozvědět se o možnostech, jak nejlépe nakládat s odpadem.

Navazující *Pracovní list* zahrnuje dva úkoly, které žáci řeší samostatně a vztahují se k první a třetí aktivitě.

Vzdělávací oblasti a průřezová témata RVP: Jazyk a jazyková komunikace; Člověk a jeho svět: Místo, kde žijeme; Umění a kultura (obor výtvarná a filmová výchova)

Klíčové kompetence: komunikační, k řešení problémů, kulturní, k občanství a udržitelnosti (Uplatňuje svůj díl odpovědnosti vůči ostatním a okolí.)

Celková časová dotace: 2 vyučovací hodiny

1. aktivita: sledování videa a následná práce s pracovním listem (hledání vizuálních metafor) **20 minut**

2. aktivita: práce s textem příběhu Maják a diskuse o krajinných dominantách **20 minut**

3. aktivita: práce s pracovním listem, vymýšlení vlastního příběhu **35 minut**

4. aktivita: diskuse o zacházení s odpadem a závěrečná reflexe **15 minut**

Nápad na večerníček o krysách ze smetiště dostali režisér Podolský se spisovatelem Šinkovským při jedné cestě vlakem. Z nápadu vznikl loutkový seriál situovaný na Valašsko – to proto, že se do role dabéra rozhodli angažovat slavného Valacha, vizovického rodáka Bolka Polívku. V seriálu se hojně uplatňují vizuální metafora: v úvodu vidíme zásuvky jako postele, sifon v roli sprchy, krysáci pijí z náprstku...

V dílu Maják se krysáci s potkanem Edou vydají prohledat nové „poklady“. Eda objeví starý mixér. Krysáci se rozhodnou jej vynést na kopec. S tím jim pomůže potkan Eda, který jediný má na takový úkol sílu. Na vrcholu je obdarován valašským kloboukem a valaškou a tímto obřadem je přijat mezi Valachy. A mixér se stane vedle vysavače, konve a dalších odpadků novým orientačním bodem.

1. aktivita: sledování videa a následná práce s pracovním listem

Po zhlédnutí videa Maják pracujte se žáky s pracovním listem – úkol *Nový život starých věcí*.

Příklady správných odpovědí:

Sifonová lahev = sprcha

Mlýnek na maso = stroj na čištění zubů

Umyvadlo = vana / bazén

Náprstek = sklenice

Demižon, kamna, konev... = dominanty

2. aktivita: práce s textem příběhu Maják z knihy Jiřího Žáčka, diskuse o krajinných dominantách

Můžete žákům přečíst tuto ukázkou z knihy Krysáci, která vznikla podle večerníčku. (Jiří Žáček: Krysáci, Česká televize 2015)

Krysáci vytáhli Edu i mixér a potom svorně vyšplhali až na vrcholek kopce.

„Jsme na místě! Stop!“ zavelel Hubert.

Hodan předal Edovi valašku a na hlavu mu posadil vysoký valašský klobouk.

„Vítej mezi námi Valachy!“ pravil Hubert slavnostním hlasem.

„Pánové, vy mě chcete rozplakat,“ začervenál se dojatý Eda.

Pak si na Edovu počest všichni zazpívali valašskou hymnu My jsme Valaši, jedna rodina...

„Ale to ještě není všechno,“ prohlásil Hodan.

„Podle valašské tradice musí na každém kopci stát nějaká památka,“ pokračoval Hubert. „Hrad, kostelíček nebo rozhledna. A na Edovu počest bude na tomhle kopci stát mixér!“

„Nezapomeň ho zakreslit do mapy!“ připomněl Hodan a Hubert rozložil mapu.

„Pozor, historický okamžik!“ prohlásil Hubert. „Značím do mapy orientační bod – mixér...“

„Žádný mixér, pánové!“ zvolal Eda. „To je Edův valašský maják!“

Od toho dne má Eda nedaleko Vizovic svůj maják. A ještě se z něho stal právoplatný Valach. Kdo by čekal, že laboratorní Pražák to dotáhne až na Valacha!

Náměty na diskuzi se žáky:

Čím se liší text knihy od filmového zpracování?

Mluví se tu o památkách a orientačních bodech. Znáte takové místo ve svém okolí?

Co znamená slovo dominanty?

Už jste se někdy ztratili? Co vám pomohlo najít cestu?

3. aktivita: práce s pracovním listem, vymýšlení vlastního příběhu

Využijte pracovní list – úkol *Vymysli svůj příběh ze smetiště!*

Žáci mohou psát a kreslit do pracovního listu vedle koláže nebo na samostatný list.

Námět na výtvarnou aktivitu:

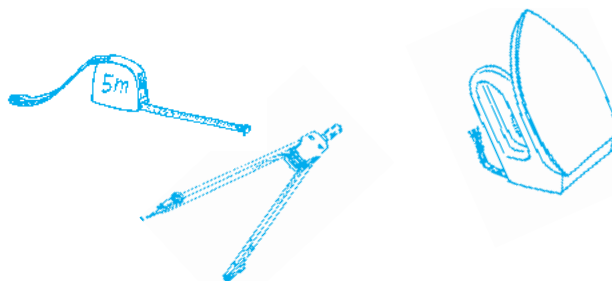
Žáci nakreslí/namalují vyhozenou, nepotřebnou věc, jak by ji použili, jak by si ji přetvořili Krysáci. Dětem je možné nějaký inspirující předmět přinést jako předlohu.

Námět na slohovou aktivitu:

Žáci vytvoří příběh o proměně některé věci ze skládky. V příběhu popíší, jak ta věc vypadá a jak a proč byla využita jinak.

Pomoci se stavbou příběhu může lekce Animetod:

Stavba příběhu

4. aktivita: diskuse o zacházení s odpadem

Nové využití nepotřebných věcí je jednou z možností naložení s odpadem.

Možné otázky pro žáky:

Co ještě se dá s odpadem dělat? Kdo z vás pomáhá doma třídit odpad? Jak?

Jak můžeme omezit množství odpadu, který vytváříme?

